

"Nosaltres afirmem el dret fonamental dels pobles a elegir lliurement llurs governants".

Signat: Dwight Eisenhower
Antony Eden

Washington, febrer 1956.

Obituari. - A començaments d'aquest mes, va morir a Barranquilla, el nostre bon amic, Jòsep Rabat.

Copiem d'una carta que ens va adreçar el passat mes de desembre : " En el "Butlletí" ens haveu demanat comentaris i suggerències ; d'aquestes, per ara no se me n'acut cap, però vull confirmar-vos que el trobo molt bé de redacció i de presentació. Ben orientat i amb noves interessants, la qual cosa fa que, d'una vegada, us trameti les meves felicitacions a tots els que compartiu la tasca de redacció i d'organització" .

Hem tingut ara el disgust de perdre a aquest excel.lent amic. En nom de COMUNITAT CATALANA DE COLOMBIA i d'aquest BUTLLETI, donem el nostre sinceríssim condol a la vídua i als fills. E.P.R.

A Barcelona, el dia 22 de novembre de l'any passat, va morir-hi la nostra col.laboradora, Maria Creus i Ventura.

Amatent sempre per a informar-nos de les vicissituds de la nostra terra, a ella li devem part de les novetats que feiem conèixer als nostres lectors ; sempre cervava les notícies de la font més autèntica i ens les presentava en forma clara i així mateix les podíem estanpar.

Va viure sempre fidel a la Pàtria Catalana! E.P.R.

Edició Monumental . - De tal podríem qualificar el llibre "Guaitant Enrera", de Rafael Patxot i Jubert, editat pel propi autor, a Ginebram el 1952.

Es un volum impressionant, que descriu molt de la vida de l'autor, el qual, d'altra banda, diverses vegades ha estat proposat per a President de la Generalitat de Catalunya.

Del sentit de catalanitat del Senyor Patxot i de la seva acció, a tota prova, per a la Pàtria, ningú no en podria pas arribar a dubtar.

Ja parlarem del llibre, doncs fins ara, per disposició de l'autor, era reservat. Hi comentarem moltes anècdotes de la vida catalana i revelarem atacs i males volences contra Catalunya, tant per part de les forces espanyoles d'ocupació, com de la clerecía, elevada, que no ha revelat pas un esperit massa cristià (potser per tractar-se de gent, abans que res, anti-catalana).

El Mestre Pompeu Fabra. - Hi ha avui a Catalunya una part de jovent que ignora l'altíssima estima en què hem de tenir al Mestre Fabra, per l'obra acomplerta a favor de la integració de l'idioma, aquesta eina bàsica per a la defensa del nostre patrimoni espiritual. "Ha estat l'home més eficaç aparegut en l'últim segle en aquest rodal que va de Maó al Cinca i de les Corberes a Alacant".

En el discurs dels Jocs Florals de Mataró del 1918, ja parlava així :

" ... i eliminats, dinc de cada varietat, els barbarismes de lèxic i de sintaxi, reintroduïdes en la llengua escrita les paraules i les construccions perdudes durant els segles de decadència literària, enriquida la llengua escrita pels mots i girs que ens ofereixen els diferents parlars actuals, bandejades les mil corruoteles que hi pululen, evitades les grafies consagradores de pronúncies merament dialectals ; les diferències que encara trobaríem entre el català de Catalunya el català de València i el català de les Illes, potser es reduirien a unes quantes diferències morfològiques, les quals per llur nombre i per llur importància no justificarien de parlar com encara alguns parlen d'una llengua valenciana i d'una llengua mallorquina, enfront d'una llengua catalana" .

Tiratge Màxim . - S'espera que el llibre "Nou Testament", editat pels Monjos de Montserrat, assoleixi, en noves edicions, els cent mil exemplars.

Els Noranta Anys de Francesc Maspons i Anglasesell. -

La generació actual, poc se'n recorda ja d'aquesta gran figura, que ho és encara avui, d'En Francesc Maspons i Anglasesell.

Cal recordar, com una de les tasques més importants que va portar a terme, el formar part, a Ginebra (1931) del Comitè Assessor del Congrés de Nacionalitats Minoritàries d'Europa. Ell portava la representació de Catalunya.

Es tracta d'un patriota íntegre. Fou també candidat a diputat al Parlament de Catalunya, pel Partit Nacionalista Català.

Actualment, treballa en k'obra "Relació de Fets", que comprèn les seves experiències sobre tot allò que ha viscut en els curs dels darrers seixanta anys. Gran sort serà si ho podem veure publicat.

LA ILENGUA CATALANA, serà des d'ara, admesa a França en el servei telegràfic interior. La direcció de Correus, de la República, així ho ha comunicat a la premsa.

(Serà que a França no coneixen l'ofensiva i anticatalana frase : " Hable usted en el idioma del Imperio " ?).

Res d'Atzar. - Com és, sentor Aulés, varen preguntar-li al popular humorista - que essent vós una personal tan formal, us aneu a casa del Sr. X, on és sabut que s'hi juga a l'atzar ?
- A l'atzar ? - va respondre l'Aulés. Res d'això. L'atzar allí no hi té res a veure. Tots fem trampes !

	Segons estudis del Patronat Municipal	Segons coeficients del "Plan Nacional "
Barcelona-Ciutat	12.763	16.320
Barcelona-Comarca	<u>5.490</u>	<u>16.170</u>
Totals	18.253	32.490

Les diferències tan importants entre ambdues estimacions, ens estalvien de fer-hi cap comentari" ,-

-----
A Igualada. - El 12 de maig passat, es celebrà la "Para del Llibre Català". La inclemència del temps, reduí les vendes ; això no obstant, fonre molts els igualadins que, malgrat la pluja, adquiriren llibres.

A Premià de Mar . - Hi vatenir lloc la V. Fira del Llibre Català ; el resultat, superior al del 1961, fou de 300 volums i de Ptes. 10.000.- Només entres hores de venda !

Tal com havíem anunciat, avui iniciem la publicació, en capítols, de HISTÒRIA DE CATALUNYA, de Nobert Font i Sagué. (Barcelona, Impremta i Editorial Altés. 1933.) 4ta, Edició.

Massa Baix. - L'Eduard Aulés estava cercant pensió i va anar a veure l'Hotel Espanya, que s'acabava d'inaugurar.
- Quan val una habitació ? preguntà.
- Segons. Les del primer pis, sis pessetes ; les del segon, cinc ; les del tercerr, quatre, - varen dir-li.
- No em convé pas. Aquest hotel té molt poca alçària, que ridícul, tan sols tres pisos !
I se'n va anar, tan tranquil.

A Mitges. - Plantejava l'Aulés a En Ramon Franquesa, l'empresari-autor, que li donés un avenç de cinquanta durus.
- No sé pas.... va dir En Franquesa. En els negocis, sento solament una confiança a mitges.
- D'acord - li va dir l'Aulés. Vinguem aquest vint....!

A Ulls Clucs. - Recomanava l'Aulés a una senyora, una novel.la de l'Altadill.
- Però, essent l'autor, com és, em recomaneu que pug llegir-la ?
- Sí senyora. Es pot llegir a " ulls clucs" .

--
Com Els Sants. Una vegda li preguntaren a l'Aulés, quin concepte li mereixien les dones, contestant ràpidament :
- Doncs mira, que ens tracten com els Sants en els altars.
- Voleu dir, que ens adoren ?
- Sí, senyora i sempre ens demanen alguna cosa.

HISTORIA DE CATALUNYA

N. Font i Sagué

Resum de la Història de Catalunya. Catalunya, habitada per una raça a-borígen, que es creu era l'èuscara, fou l'enveja de molt pobles des dels temps primitius i fou envaïda per les races d'Orient, com totes les na-cions occidentals. Aquestes invasions foren :

- 1ra. La dels LIGURS, provinents de la Ligúria i Sardenya.
- 2na. La dels GRECS, que s'estacionà a la Costa.
- 3ra. La dels CELTES, que deixà poc rastre.
- 4ta. La dels CARTAGINESOS, que trobaren una gran resistència.
- 5na. La dels ROMANS, que després de dos segles de lluita ens imposaren la seva civilització.
- 6na. La dels GODS, que es fongueren amb els catalans i reberen la civi-lització cristiana.
- 7na. La dels ARABS, que s'apoderaren de quasi tot Catalunya i motivaren la reconquesta amb la qual els catalans aconseguiren treure triomfants llur nacionalitats, indepen-dència, llengua i religió.

Llavors comença la formació de la Nacionalitat Catalana, que anà es-tenent la seva influència, les seves conquestes, la seva llengua i els seus costums per totes les costes de la Mediterrània, sota el domini de la monarquia catalano-aragonesa ; però, havent passat la successió a la dinastia castellana, s'inicià una decadència de Catalunya, que més tard es completà amb la unió amb Castella. D'aleshores ençà esdevingué Cata-lunya subjugada a la nació castellana, portant políticament, literàriament i econòmicament, una vida migrada, fins que la Renaixença actual li donà nova vida.

Divisió de la Història de Catalunya. 1ra. Epoca de les invasions, dels temps primitius, fins el Segle VIII. 2na. Creació de la Monarquia nacional, del segle VIII al XII. 3ra. Con-federació Catalano-Aragonesa, del segle XIII al XV; 4ta. Unió personal de Catalunya amb Castella, del Segle XVI al XVIII ; 5na. Centralització de Catalunya, segles XVIII i XIX.

Colònies Gregues. - Cap a l'any 650 abans de Jesucrist, arribaren per primera vegada a les nostres costes els grecs, però amb el caràcter d'invasors, sinó amb el de colonitzadors. L'fluència s'estacionà en el litoral, on fundaren "Rhodon" (Roses) i "Emporion" (Empúries) i també s'establiren a la costa laietana i a "Calípolis" en el Camp de Tarragona.

Divisions de Catalunya. Els geògrafs grecs i llatins ens parlen dels molts pobles que ocupaven el territori català la vinuda dels Cartaginesos i Romans. Les regions que aquests pobles ha-bitaven, eren : Els "Ilercaons" la comarca de Tortosa; els "Cosetans" el Camp de Tarragona; els "Ilergetes de la costa" el Penedès i Costes de Garraf; els "Laietana" el Pla de Barcelona i Costa de Llevant; els "Castilans" el Vallès ; els "Lartolletes" la Selva; els "Indigetes" l'Em-pordà ; els "Cerretans" la Cerdanya ; els "Ausetans" la plana de Vic i Girona ; els "Lacetans" el Lluçanès, Pla de Bages i comarques de Solsoma i Berga ; els "Ilergetes", que ocupaven les comarques occidentals de Catalunya del Degre fins a l'Aragó ; Els "Susetans", en el Priorat.

Nota aquests pobles i antics tenien el nom d'iberics

Vinguda dels Cartaginesos. - Arribaren a Espanya com a aliats dels tur- de tans de Gades (Cádiz) . Hagueren de llui- tar amb els naturals a l'interior de la Península i amb els grecs a les costes de la Mediterrània i de les Balears. Cartago envià aleshores nous colonitzadors, que es fortificaren per la costa de la Mediterrània.

Amílcar, Asdrúbal i Aníbal. - Els cartaginesos, enciaren a Amílcar de la família dels Barcas, qui subjectà prompte tota l'Espanya meridional i central i arribà fins al riu Ebre; no entrà, doncs a Catalunya. Amílcar, tenint solament 21 anys, derrotà els espanyols, subjectà tots els pobles i, assetjant Sagunt, ciutat grega aliada dels romans, que havia d'ésser respectada segons els tractats, se n'apoderà. Any 216 abans de J.C.

Lluita entre Cartaginesos i Romans. - Aníbal formà amb gran activitat un exèrcit de 90.000 homes i gran nombre d'elefants i entrant per primera vegada a Catalunya la travessà per la vall del Segre, dirigint-se a Itàlia per a fer la guerra a Roma. A Catalunya hi deixà un exèrcit de 10.000 homes comandats per Hannon.

Cneu Escipió vingué a Catalunya com a general de l'exèrcit romà, desembarcà a Empúries (218) i internant-se, derrotà a Hannon a Kissa (Guissona). Després, subjectà els Ilergetes i Ausetans de l'Ebre i s'apoderà de Lleida ; i, unit amb son germà Publi Escipió, s'endinsà per la Celtibèria, on l'exèrcit romà fou derrotat. Roma tremolà davant de tal desgràcia ; però el Jove Publi Corneli Escipió fill de Publi, s'oferí a venir i desembarcà a Empúries amb un exèrcit de 10.000 homes i 1.000 cavalls (209) ; es traslladà a Tarragona i d'allí a Cartagena, ciutatella dels cartaginesos, de la qual s'apoderà.

Expulsió dels Cartaginesos. - Encaixonats els cartaginesos entre les legions romanes i les aigües de la mar, es refugiaren a Gades (Cádiz) i d'allí passaren a l'Àfrica, abandonant l'Espanya, després de tretze anys de guerres.

Els Romans a Catalunya. - L'estada dels romans a Catalunya, comprèn una època de 614 anys, que es divideix en dos períodes. El primer, o de la lluita per la independència, durà 189 anys de l'expulsió dels cartaginesos fins a la subjecció de Catalunya als romans en temps d'August (19). Aquest període està caracteritzat per les seguides rebel·lions i lluites en què els catalans demostraren llur amor a la independència i llur valentia, i els romans una crueltat gran. El segon període, de 428 anys, comença amb August i acaba amb l'ocupació dels Gods.

Lluita per la independència. Indíbil i Mandoni. Els catalans, els quals no veien en els estrangers sinó tirans i explotadors de la riquesa del nostre país, començaren una guerra a les ordres dels ilergetes Indíbil i Mandoni, que ja havien lluitat contra els cartaginesos i celebrat tractats amb Escipió. Foren derrotats i els subjectaren, però fou per poc de temps; car, havent marxat a Roma Escipió, els catalans tornaren a aixecar-se, lluitant contra Lentul i Manli, tramesos contra ells. Indíbil morí en la batalla i Mandoni, fou crucificat.

C o n t i n u a r à .